

مقاله: پژوهشی

Narrating the components of the creative city in order to achieve sustainable security (case study: Chabahar)¹

Shahbakhsh Raisi², Hossein Molashahi³, Gholamreza Miri⁴

Received: 08 - 02 - 2024

PP. 99-126

Accepted: 09 - 04 - 2024

Abstract

Background and Objective: The creative city is a new approach in urban planning which explains how people can think, plan and act creatively in cities, and this shows how cities can be livable and more secured by taking advantage of people's thoughts and talents. The present research has been done aimed at narrating the components of the creative city in order to achieve sustainable security in Chabahar city.

Method: the current research is applied in terms of purpose, and interpretive- analytical in nature, and in terms of method, it is classified as an integrated research (qualitative and quantitative). The sample population is collected by the targeted sampling method and finally 15 subjects were selected as the sample population. In order to analyze data, the narrative method (using Max QDA software) and Delphi method and finally the ANP model have been used.

Findings: According to the results the organizing themes such as: (development of environmental patterns, development of economic patterns, development of political patterns, development of technological patterns, development of quality of life patterns, development of socio-cultural patterns and innovation) and 54 basic themes were identified from the narratives of experts, which were approved by experts using the Delphi method in two survey stages. Finally, the ranking results also indicate that the component of development of economic patterns with a final weight of 0.031 is the most important.

Conclusion: sustainable security and creative city have something in common. The goal of urban creativity and sustainable security is the satisfaction of the citizens of Chabahar city, then to supply the security for the province. In this regard, Chabahar should be considered as a place of formation of creativity, wisdom with creative and innovative industries and wisdom economy in a sustainable security path. Therefore, the identified components along with an emphasis on elites and experts in urban planning, urban management, urban planners and other relevant sciences, a stable level of security is provided in the urban spaces of Chabahar.

Keywords: narrate, creative city, sustainable security, Chabahar.

Reference: Raisi, Shahbakhsh, Molashahi, Hossein, & Miri, Gholamreza (2024). "Narrating the components of the creative city in order to achieve sustainable security (case study: Chabahar)". *Quarterly of Disciplinary Geography*, 12(45), pp. 99-126.

1 - This article is extracted from Hossein Molashahi's doctoral thesis at Islamic Azad University, Zahedan branch

2- PhD student, Department of Geography and Urban Planning, Zahedan Branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran. (Email: raisishahbakhsh@gmail.com)

3- Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Zahedan Branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran. (Corresponding author's email: h_molashahi91@yahoo.com).

4- Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Zahedan Branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran. (Email: gholam_reza_miri@yahoo.com).

مقاله: پژوهشی

روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار (مورد مطالعه: شهر چابهار)^۱

شهبخش رئیسی^۲، حسین ملاشاهی^۳، غلامرضا میری^۴

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

از صفحه ۹۹ تا ۱۲۶

دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۹

چکیده

زمینه و هدف: شهر خلاق رویکردی نوین در برنامه‌ریزی شهری است که توضیح می‌دهد، مردم چگونه می‌توانند در شهرها تفکر، برنامه‌ریزی و عمل خلاقانه داشته باشند و این موضوع نشان‌گر آن است که چگونه می‌توان شهرها را با بهره‌گیری از تفکرات و استعدادها افراد، زیست‌پذیر، سرزنده و امنیت را افزایش داد. پژوهش حاضر با هدف روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار در شهر چابهار، به انجام رسیده است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و دارای ماهیت تفسیری و تحلیلی و از لحاظ روش در گروه پژوهش‌های تلفیقی (کیفی و کتبی) قرار دارد. به‌منظور گردآوری جامعه نمونه از روش نمونه‌گیری هدف‌مند صورت گرفت، که در نهایت تعداد (۱۵) نفر به‌عنوان جامعه نمونه انتخاب شدند. به‌منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش روایت‌نگاری و (با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودی) و روش دلفی و در نهایت از مدل ایان پی استفاده شده است.

یافته‌ها: بر اساس نتایج به‌دست‌آمده؛ مضامین سازمان‌دهنده از جمله: (توسعه الگوهای زیست‌محیطی، توسعه الگوهای اقتصادی، توسعه الگوهای سیاسی، توسعه الگوهای فناورانه‌ای، توسعه الگوهای کیفیت زندگی، توسعه الگوهای اجتماعی - فرهنگی و نوآوری) و ۵۴ مضامین پایه از دل روایت‌های متخصصان شناسایی شد، که در ادامه با استفاده از روش دلفی در دو مرحله نظرسنجی؛ مؤلفه‌های مطرح‌شده از سوی متخصصان مورد تأیید قرار گرفته شد. در نهایت نتایج رتبه‌بندی نیز حاکی از آن را دارد، مؤلفه توسعه الگوهای اقتصادی با وزن نهایی ۰/۳۱، بیش‌ترین میزان اهمیت را دارد.

نتیجه‌گیری: امنیت پایدار و شهر خلاق دارای اشتراکاتی هستند. هدف خلاقیت شهری و امنیت پایدار، رضایت شهروندان شهر چابهار و به‌تبع آن امنیت برای استان است. در این راستا، باید شهر چابهار به‌عنوان محل شکل‌گیری خلاقیت، دانایی، صنایع خلاق و نوآور و اقتصاد دانایی در یک مسیر امنیت پایدار در نظر گرفته شود. بنابراین با مؤلفه‌های شناسایی‌شده و با تأکید بر نخبگان و متخصصین برنامه‌ریزی شهری، مدیریت شهری، شهرسازان و سایر علوم مربوطه؛ سطح امنیت پایدار در فضاها و شهری چابهار فراهم می‌شود.

کلیدواژه‌ها: روایت‌نگاری، شهر خلاق، امنیت پایدار، چابهار.

استناددهی (APA): رئیسی، شهبخش، ملاشاهی، حسین، و میری، غلامرضا (۱۴۰۲). «روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار (مورد مطالعه: شهر چابهار)». *پژوهشنامه جغرافیای انتظامی*، ۱۲ (۴۵)، صص ۹۹-۱۲۶.

۱- این مقاله مستخرج از رساله دکتری شهبخش رئیسی در دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان است.

۲- دانشجوی دکتری گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران. (رایانامه: raisishahbakhsh@gmail.com)

۳- استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران. (رایانامه نویسنده مسئول: h_mollashahi91@yahoo.com)

۴- استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران. (رایانامه: gholam_reza_miri@yahoo.com)

مقدمه

در جهان امروز، شهرها به مکان اصلی سکونت و فعالیت و شهرنشینی به شیوه برتر زندگی تبدیل شده است (پیری و همکاران، ۱۴۰۰: ۵۴)، که به دلیل روند رو به رشد جمعیت شهری مسئله تأمین و احساس امنیت، با توجه به جایگاه این حس در میان نیازهای اساسی انسان، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های شهرسازان و شهروندان است (ساسانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱). امنیت به عنوان یکی از نیازهای اساسی شهروندان در ساختار شهرها محسوب می‌شود و ایجاد احساس امنیت از منظر ذهنی و آسایش محیطی برای شهروندان یکی از مهم‌ترین و حائز اهمیت‌ترین موضوعات در مدیریت شهری است (علی اکبری و همکاران، ۱۴۰۰: ۱)؛ در این میان یکی از مهم‌ترین عوامل در ایجاد کیفیت مطلوب در فضاهای شهری، وجود «امنیت شهری» است (امیری و همکاران، ۱۴۰۱: ۵۳)؛ که این احساس موجب تداوم ارزش‌های هویتی و اجتماعی و همچنین ایجاد شهری خلاق می‌شود (ساسانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱).

شهرها مکانی برای ابداع، نوآوری و خلاقیت‌ها بوده‌اند (رستمی و رضایی اسحق‌وندی، ۱۴۰۰: ۸۳) و با بازاندیشی و تأمل در فرصت‌ها و تهدیدها، در پی افزایش قدرت جذب و مطرح کردن جایگاه توسعه‌ای خود هستند، در این بین، به زعم بسیاری، ایده «شهر خلاق»^۱ به شیوه نوینی در رویکرد توسعه پایدار شهری تبدیل شده است (فوادیان و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۲۷). در دنیای مدرن امروزی، رقابت عاملی پویا است و خلاقیت و نوآوری به عنوان مهم‌ترین عناصر آن در عصر جهانی شدن هستند (غلامی و همکاران، ۱۴۰۲: ۵۸). شهرها که باعث خلاق موسیقی و هنر و معماری و فرهنگ واحد بوده‌اند باعث شده جامعه خلاق باشند و با ایده خود مسیر خلاقیت را در شهر خود اجرا کنند (آزادی‌زاده و مهردانش، ۱۴۰۱: ۳۴۱). مفهوم شهر خلاق بیش از دو دهه است که وجود دارد. مفهوم‌سازی خلاقیت به عنوان یک نیروی تغییردهنده قدرتمند، پویایی جدیدی را در روابط فضایی ایجاد کرده است (سیلوا^۲، ۲۰۲۰: ۲). شهر

1- Creative cities
 2- Silva

خلاق، یک نظریه جدیدی از برنامه‌ریزی راهبردی فضای جدید است (میرغروی و همکاران، ۱۴۰۰: ۸۹). امروزه، خلاقیت شهرها یکی از عوامل رشد اقتصادی شهرهاست؛ بنابراین، شناخت و بررسی عوامل تأثیرگذار بر خلاقیت شهرها از موضوع‌های مهمی است که سیاست‌گذاران اقتصادی به آن توجه می‌کنند (بیک‌بابایی و حسینی مطلق، ۱۴۰۲: ۶۹). شهر خلاق رویکردی نوین در برنامه‌ریزی شهری است که توضیح می‌دهد مردم چگونه می‌توانند در شهرها تفکر، برنامه‌ریزی و عمل خلاقانه داشته باشند و این موضوع نشان‌گر آن است که چگونه می‌توان شهرها را با بهره‌گیری از تفکرات و استعداد‌های افراد زیست‌پذیر و سرزنده کرد (حمیدی و همکاران، ۱۴۰۰: ۴۴۲). شهر خلاق، یک شهر نیرومند از لحاظ یادگیری فرهنگی و بین فرهنگی است. در این شهر هر شهروند به استفاده از ظرفیت‌های علمی، فنی، هنری و فرهنگی اطمینان خاطر دارد. سیستم فرهنگی یک شهر خلاق متشکل از تجارت‌ها، خلاقیت‌ها، مراسم و جشنواره‌ها است که مستعد کارآفرینی و خلاقیت‌هاست و شهر را قادر می‌سازد تا استفاده خود را جهت ارتباط مردم، ایده‌ها و تشکله‌ها به کار ببندد (شریفیان و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۲۹). نظریه شهر خلاق در ایران، به دلیل وجود انواع شهرها با جاذبه‌ها و پتانسیل‌های منحصر به فرد و ویژگی‌های فرهنگی و هنری مختلف برنامه‌ریزی راهبردی به نظر می‌رسد که تا به حال در سه شهر ایران به عنوان شهر خلاق در یونسکو ثبت شده‌اند، اصفهان شهر خلاق صنایع دستی، تبریز شهر خلاق فرش و رشت شهر خلاق غذا است که از طرف دیگر، شهر شیراز در زمینه ادبیات و یزد و تبریز در زمینه گردشگری پتانسیل ثبت در یونسکو را دارند (سعیدی و پیوند، ۱۳۹۸: ۱۱۲).

این پژوهش به روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار چابهار پرداخته شده است. شهر چابهار برخوردار از عناصر شهری مهمی هم‌چون اماکن فرهنگی - اقتصادی، مراکز و نهادهای دولتی و بسیاری دیگر از اماکن جاذب گردشگر و غیره، روزانه پذیرای جمعیت بسیاری از جمله طبقات خلاق شهر است. مسلماً، برنامه‌ریزی کالبدی - عملکردی برای تأمین امنیت فضای عمومی مورد نیاز استفاده‌کنندگان از این شهر،

اهمیت فراوانی دارد. از طرف دیگر، چابهار به دلیل نزدیکی به دریا و به دلیل این‌که، از نظر گردش‌گری و تجاری نقش مهمی در سطح استان سیستان و بلوچستان و کل کشور دارد، همواره مورد توجه بخش عظیمی از ساکنان مراکز شهری و روستایی اطراف قرار گرفته است که این خود بر اهمیت ایجاد امنیت پایدار منطقه می‌افزاید. ایده شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار برای مدیران، برنامه‌ریزان، معماران و شهرسازان باعث گسترش افق دید و تحلیل راه‌کار در مواجهه با مسائل شهری می‌شود و در نهایت، باعث جاری شدن تفکرات شهروندان برای بهتر شدن محیط زندگی و ارتقای امنیت و کیفیت زندگی آنان می‌شود. مشکلات شهر چابهار نظیر، پایین بودن کیفیت زندگی، ساخت‌وسازهای غیرمجاز، مدیریت غیراصولی، مهاجرت‌ها و... زمینه را برای انجام این پژوهش ضروری ساخته است. بنابراین پژوهش حاضر با هدف، «روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار در شهر چابهار» در پی پاسخ‌گویی به این پرسش اصلی است که مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار در شهر چابهار کدامند؟ و کدام‌یک از اهمیت بیش‌تری برخوردار است؟

پیشینه و مبانی نظری

در رابطه به موضوع مورد بررسی، پژوهشی با این عنوان یافت نشد، اما مرتبط با این موضوع، پژوهش‌های صورت‌گرفته که در ذیل به آن‌ها اشاره خواهد شد: بویکس^۱ و همکاران (۲۰۱۲)، در مطالعه‌ای به شناسایی خوشه‌های خلاق در ۱۶ کشور اروپایی می‌پردازند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد، خوشه‌های خلاق، زمانی که فضای جغرافیایی و ارتباطی مشابه‌ای را به اشتراک می‌گذارند، نه تنها از تخصص‌گرایی بهره می‌گیرند، بلکه از روابط متقابل بین خوشه‌ای و تنوع وابسته نیز سود خواهند برد. اویدیو و اوسو^۲ (۲۰۱۷)، در پژوهشی به تقویت خلاقیت، تولید، توزیع و بهره‌مندی از محصولات و خدمات فرهنگی در سطح محلی پرداخته است. نتیجه این‌که، شهرهای خلاق نمادهای فرهنگی

1- Boix

2- Ovidio & Cossu

پس از دوره فوردیسم^۱ و در پی تولیدات فرهنگی هستند. از نظر وی، شهرها سه کارکرد فرهنگی، اقتصادی و ساختاری در زمینه خلاقیت دارند. مارگاریدا و ماریو^۲ (۲۰۲۰)، به تحلیل جایگاه شاخص‌های شهر خلاق در راستای برندسازی و دستیابی به توسعه پایدار شهری پرداختند. آن‌ها در پژوهش خود شاخص‌های شهر خلاق را در دو دسته تقسیم‌بندی کرده‌اند: شهرهای خلاق و ارتباط آن‌ها با طبقه و فرهنگ خلاق، و خوشه‌ها و شبکه‌های خلاق. راجکاپان^۳ (۲۰۲۱)، در پژوهش خود با عنوان «از جاهای دیگر بیاموزید: جغرافیای رابطه‌ای یادگیری سیاست در منطقه خلاق بانکوک» نتیجه می‌گیرد که درک محلی از خلاقیت را باید در یک رابطه جهانی-محلی تحلیل کرد. سگویا و هرره^۴ (۲۰۲۲)، در پژوهشی با عنوان «رویکرد شهر خلاق: ریشه‌ها، ساخت‌وسازها و چشم‌اندازها در سناریوی انتقال» نشان دادند، ارزش بالقوه شهر خلاق می‌خواهد توجه را به این واقعیت جلب کند که این بینش‌های جدید نه تنها از طق مختلف فراهم می‌شوند، بلکه به لحاظ سیاسی زمینه‌های آن فراهم شود. گوتیرز پوسادا^۵ و همکاران (۲۰۲۳)، در پژوهشی به بررسی خوشه‌های خلاق در شهرهای بریتانیا پرداخته‌اند. در این پژوهش به بررسی اثرات بلندمدت و عملی صنایع فرهنگی و خلاق بر اقتصادهای شهری اطراف پرداخته شده است. نتایج نشان داد قبل از سال ۲۰۰۷، با توجه به تعداد کم مشاغل خلاق در بیش‌تر شهرها، تأثیر کلی ضریب خلاقیت اندک است. هم‌چنین نتایج نشان داد که سیاست‌های خلاقانه شهری تأثیرات اقتصادی محلی نابرابر و جزئی خواهند داشت. عظیمی و همکاران (۱۳۹۷)، به نقش فضا و کالبد در تحقق شهر خلاق ایرانی - اسلامی پرداختند. نتایج نشان داد که کالبد و محیط شهر خلاق می‌تواند حافظ حقوق بانوان و مناسب حضور آنان در محیط شهر باشد. سعیدی و پیوند (۱۳۹۸)، به تحلیل مؤلفه‌های شهر خلاق در شهر اهواز (مطالعه موردی: محلات منطقه چهار شهرداری) پرداختند. نتایج پژوهش نشان

1- Fordism

2- Margarida and Mário

3- Rugkhapan

4- Segovia & Hervé

5- Gutierrez-Posada

می‌دهد، محلات منطقه چهار شهر اهواز در سطح متفاوتی از برخورداری مؤلفه‌های شهر خلاق می‌باشند. ساسانی و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهشی به بررسی و مطالعه شهری خلاق و بررسی شاخص‌های مؤثر در امنیت شهری، پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد، شهرها و مکان‌ها و نواحی خلاق جذاب‌ترین مکان‌های شهر هستند که در آن توجه ویژه‌ای به مسئله امنیت شهری شده است و تمامی شاخص‌ها و معیارها مورد بررسی قرار گرفته است. زیاری و حاتمی (۱۴۰۰)، به ارزیابی توزیع فضایی شاخص‌های خلاقیت در نظام سکونت‌گاهی استان هرمزگان پرداختند. نتایج نشان داد که شهر بندرعباس با مقدار سطح اطمینان، بالاترین میزان خلاقیت را به خود اختصاص داده است. نورائی و سراییان (۱۴۰۱)، به مقایسه تطبیقی شهرهای شهرستان فلاورجان بر مبنای رویکرد شهر خلاق به منظور جذب گردشگر پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که در مجموع شهرهای کلیشاد و سودرجان، ابریشم و پیربکران به لحاظ خلاقیت به منظور گردشگری رتبه‌های اول تا سوم را به خود اختصاص داده‌اند و دارای بیش‌ترین قابلیت برای توسعه شهر خلاق به منظور جذب گردشگر هستند و شهرهای بهاران و فلاورجان، ایمانشهر، قهدریجان و زازران به ترتیب در اولویت بعدی قرار می‌گیرند. آزادی‌زاده و مهردادش (۱۴۰۱)، چالش‌های شهر خلاق از منظر شهرداری پناه را بررسی کردند. این پژوهش نشان می‌دهد که شهر خلاق یکی از عوامل تأثیرگذار و مهم در شکل‌گیری شهرها و استفاده از نخبگان در زمینه‌های مختلف و شهروندان را به سمت خلاقیت در زمینه صنایع دستی و هنری معماری و فرهنگی است. ملامیرزایی و سجاذزاده (۱۴۰۱)، به تبیین چارچوب توسعه هسته‌های تاریخی شهری با رویکرد شهر خلاق نمونه موردی: هسته تاریخی شهر همدان پرداختند. بر اساس نتایج، شاخص‌هایی چون توجه به نقش مشارکت کنش‌گران اجتماعی در هسته تاریخی شهر، توسعه مراکز خدماتی نوین و دانش‌بنیان، بازآفرینی خاطرات و هویت کالبدی و تاریخی و حمایت از کارآفرینان شهری، از مهم‌ترین اولویت‌های تحقق رویکرد شهر خلاق در بافت تاریخی شهر همدان است. امیرسروری و رضانی (۱۴۰۲)، به ارزیابی توان محیط زیست شهر تبریز در

شکل‌گیری شهر خلاق پرداختند. نتایج حاصله نشان داد که توان زیست‌محیطی و هم‌چنین، فعالیت‌های اجتماعی و جمعی بر شکل‌گیری شهر خلاق تأثیر مثبت و معناداری دارد. هم‌چنین، نتایج دیگر این پژوهش نشان داد که شهر تبریز توان زیست‌محیطی لازم برای شکل‌گیری شهر خلاق را دارا نیست. انصاف‌جویی و همکاران (۱۴۰۲)، به ارائه چارچوب برندسازی به‌منظور توسعه گردش‌گری در شهرهای خلاق ایرانی (مطالعه موردی: شهر خلاق موسیقی سنندج) پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که شاخص اجتماعی-فرهنگی بهترین و کیفیت خدمات‌رسانی بدترین وضعیت را دارد. بنابراین، در کنار حفظ کیفیت فرهنگ لازم است که جهت بهبود وضعیت کیفیت خدمات‌رسانی اقدام به برنامه‌ریزی راهبردی برای شهر سنندج کرد.

واکاوی مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد که در هیچ‌کدام از پژوهش‌های صورت‌گرفته، «روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار»، مورد بررسی قرار نگرفته است. از این‌رو، در این پژوهش سعی بر این است تا ضمن شناخت مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار، مؤلفه‌های حاصل نیز اهمیت‌سنجی شوند؛ بنابراین نقطه قوت این پژوهش در این است که کارهای انجام‌شده قبلی صرفاً به‌صورت کمی مؤلفه‌های شهر خلاق بررسی و ارزیابی شده است اما در این پژوهش با استفاده از روش کیفی و نخبه‌محور، مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار شناسایی می‌شود.

شهرها اغلب مکان‌هایی هستند که فرهنگ‌ها در آن‌ها نمایان می‌شوند و تعاملات، ایده‌های جدیدی را ایجاد می‌کنند (صالحی‌ابر و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۲۴). فضاهای شهری از مهم‌ترین و فعال‌ترین مکان‌ها در دوران زندگی بشر محسوب شده و توجه به عناصر و کیفیت‌های موجود در این‌گونه فضاها در در دوران‌های مختلف تاریخی بر اساس اهداف و خواسته‌های ساکنین شهرها متفاوت بوده است؛ اما آن‌چه که در تمامی دوران‌ها مشترک بوده حضور مردم و وجود روابط اجتماعی حاکم بر آن‌هاست که مهم‌ترین اصل در پویایی فضاهای شهری به‌حساب می‌آید (موسوی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۴۸). در نظریه‌های

جدید توسعه شهری و منطقه‌ای، نظریه‌های خلاقانه و عامل به‌وجود آورنده آن که سرمایه انسانی خلاق نام دارد، بسیار مورد توجه است. در همین زمینه، نظریه‌های بسیاری مطرح شده است در این مورد که، مکان‌ها و شهرها چگونه می‌توانند خلاقیت و سرمایه انسانی خلاق را پرورش دهند و به حفظ و جذب آن‌ها کنند. شهرهایی که در راستای ایده‌ها و خلاقیت حرکت می‌کنند و به پرورش، حفظ و جذب شهروندان خلاق و طبقه خلاق کمک می‌کنند (قربانی‌پارام، ۱۴۰۲: ۳۹). خلاقیت به توانایی‌ای اشاره دارد که مشخصه افراد خلاق است (لاویو و عبدالنور^۱، ۲۰۱۵: ۹۱۰). تغییر پارادایمی از مدیریت و حکومت شهری به حکم‌روایی شهری و نیز نقش قانونی اجتماع محلی در شکل‌گیری شهر خلاق که خود مظهر حضور و فعالیت و بالفعل شدن استعدادها و اجتماع محلی و همه بازیگران در عرصه توسعه و اداره شهری، مؤثر بوده است (قربانیان تبریزی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۱۵). شهر خلاق، دیدگاهی فرهنگی نسبت به توسعه شهرها دارد. در این رویکرد شهر باید بتواند محیطی جذاب برای جذب استعدادها و نوآوری‌ها داشته باشد و بتواند از نقطه‌نظرات افراد چه افراد خاص و چه از شهروندان عادی در جهت حل مسائل اساسی و نیز در جهت پایه‌ریزی رشد و توسعه‌ای خلاق بهره‌مند شود. در این دیدگاه، فرهنگ پایه اصلی توسعه محسوب می‌شود و سایر بخش‌ها از آن تأثیر می‌پذیرند. به‌طوری‌که، اساس اقتصادی این شهرها نیز بر پایه فرهنگ و منابع فرهنگی است و از مفهوم‌هایی هم‌چون صنایع فرهنگی، صنایع خلاق و اقتصاد خلاق سخن می‌گویند (قربانی‌پارام، ۱۴۰۲: ۳۷). در واقع، شهر خلاق، قدرت را از مسئولان، مدیران و نهادها به سرمایه اجتماعی و شهروندانی منتقل می‌کند که باید فعالانه در فرایند برنامه‌ریزی شرکت کنند و ایده‌های مورد نظرشان را در ساخت، طراحی، حمل و نقل و ... به‌کار می‌بندند (دفرنر^۲، ۲۰۱۱: ۱۱). نظریه «شهر خلاق» یکی از جدیدترین و نوپاترین نظریه‌های مرتبط با مباحث شهرسازی نوین است که در کم‌تر از یک دهه اخیر به‌جد مورد توجه پژوهشگران و مدیران شهری قرار گرفته است. اولین کسی که بحث «مناطق و

1- Lavoie and Abdounour
 2- Deffner

شهرهای خلاق» را مطرح کرد، ریچارد فلوریدا^۱ بود که در سال ۲۰۰۲ اولین کتاب خود را با عنوان «کلاس خلاق»^۲ در آمریکا منتشر کرد و پس از آن در سال ۲۰۰۵ کتاب دیگری را برای تقویت موضوعش منتشر کرد (لطفی و عباسی، ۱۴۰۰: ۲۲). درک فلوریدا از طبقه خلاق، به دوره‌ای از حیات سرمایه‌داری مربوط می‌شود که در آرای متفکرانی نظیر کاستلز^۳، راف دارندروف^۴، مک لوهان^۵ و ... با عناوینی نظیر عصر اطلاعات، عصر جامعه شبکه‌ای، عصر اقتصاد نشانه‌ها، عصر فراصنعتی و ... مطرح می‌شود (دارابی، ۱۴۰۲: ۸۲). اسکات^۶، خلاقیت را به‌عنوان تدبیر و راه‌کاری می‌داند که با افول سیستم سرمایه‌داری فوردیستی و ظهور اقتصاد جدید فرهنگ‌شناختی^۷ زمان ورود آن به جغرافیای شهری و جغرافیای اقتصادی فرا رسیده است. نایت^۸ اعتقاد دارد برای آن که یک شهر خلاق باشد باید منابع خالصی در اختیار داشته باشد. او پس از آن که منابع دانش را برای یک شهر لیست می‌کند، یکی از اصلی‌ترین این منابع را خلاقیت در سن و فرهنگ برمی‌شمرد. منابع دانش برای بروز خلاقیت در یک شهر بر اساس مطالعه نایت عبارت‌اند از: علم و فناوری، بازرگانی، بانک‌داری، بیمه، صنعت و تولید دانش عملی، مدیریت و هماهنگی ملی و بین‌المللی فرهنگ و هنر و نوآوری در هنر و فرهنگ (طهماسبی‌مقدم و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۸۱). در حقیقت، پژوهش‌گران شهر خلاق، فرهنگ را ابزار بازآفرینی شهری و صنایع خلاق را موتور توسعه اقتصادی نظریه‌پردازی می‌دانند (امیری و همکاران، ۱۳۹۸: ۷۰۳). نظریه «شهر خلاق» از سال ۱۹۸۰ میلادی تاکنون به جایگاهی دست یافته است که با مصادیق بسیاری در سرتاسر جهان تصویری واضح در ذهن کارشناسان ایجاد کرده است. با کندوکاو در تاریخ معماری و شهرسازی برای رسیدن به ریشه‌های این نظریه به انتشار

1- Richard Florida

2- Class creative

3- Castells

4- Ralf Dahrendorf

5- Marshall McLuhan

6- Scott

7- Cognitive-Cultural

8 - Knight

کتاب «کشف جدید» اثر «بنتن ماکي»^۱ در سال ۱۹۲۸ برمی‌خوریم که فلسفه برنامه‌ریزی منطقه‌ای را پایه‌ریزی کرد (نورائی و سراییان، ۱۴۰۱: ۳۹۷). به‌طور کلی، چهار تلقی از شهر خلاق وجود دارد: (۱) شهر خلاق به‌منزله مکان تمرکز زیرساخت‌های صنایع خلاق و فرهنگی، (۲) شهر خلاق به‌منزله مکان فعالیت اقتصاد خلاق، (۳) شهر خلاق به‌منزله مکان تجمع طبقه خلاق، (۴) شهر خلاق به‌منزله مکان پرورش فرهنگ خلاقیت (مؤمنی‌اننجار و همکاران، ۱۴۰۲: ۴۵۸). دلیل اصلی توجه به ایده شهر خلاق ناشی از این است که برنامه‌ریزان و علاقه‌مندان شهر خلاق به‌دنبال این هستند تا شهروندان بتوانند از طریق استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و استعدادها موجود در شهر، زمینه را برای ارتقای امنیت، کیفیت زندگی شهری و زیست‌پذیری شهری فراهم سازند (چانگ^۲، ۲۰۱۹: ۲۲).

شکل شماره ۱: مدل مفهومی پژوهش، منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و دارای ماهیت تفسیری و تحلیلی و از لحاظ روش در گروه پژوهش‌های کیفی و کمی قرار دارد. به‌منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش روایت‌نگاری (با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودی‌ای) و روش دلفی و در نهایت از مدل (ایان پی) استفاده شده است.

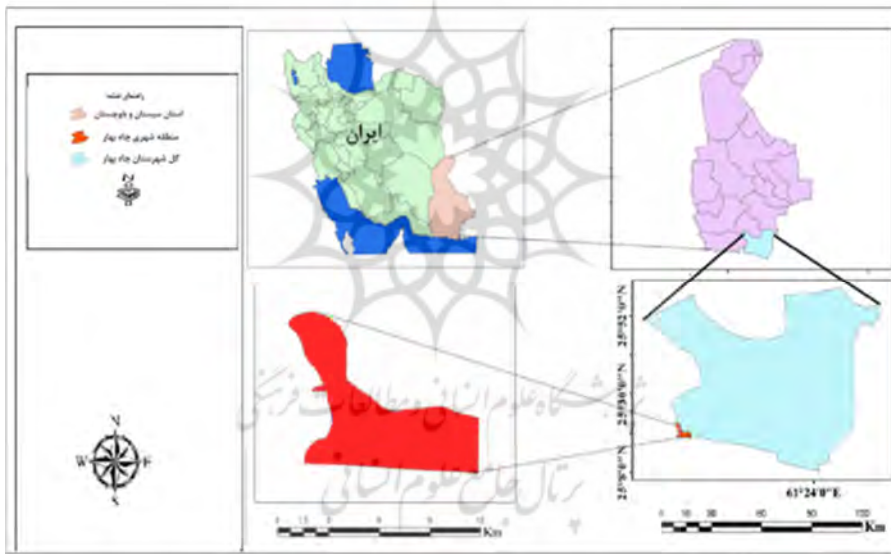
1- Ben Ten Maki
2- Chang

روش گردآوری اطلاعات نیز به دو صورت مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه و پرسش‌نامه است. بر این اساس، پیش از اجرای مصاحبه اطلاعات کلی درباره شناسایی مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار، توسط پژوهش‌گر به آگاهی‌دهندگان ارائه شد. هنگام اجرای مصاحبه ابتدا پژوهش‌گر از افراد مشارکت‌کننده در پژوهش، درخواست کرده تا تجربه خود را از پدیده مورد نظر را در قالب یک قصه یا داستان برگرفته از تجارب خود در زمینه موضوع پژوهش بیان کنند. بر این اساس، تلاش شد مصاحبه‌شوندگان را به نقل روایت‌های اصلی ترغیب کرد و از ذکر پاسخ‌های کوتاه توسط آنان جلوگیری شود. در مرحله بعد، هر مصاحبه تبدیل به متن می‌شد و برای اطمینان نیز یک‌بار متن نوشته‌شده با متن مصاحبه تطبیق داده شد. همگام با جمع‌آوری داده‌ها و تبدیل مصاحبه‌ها به متن، کدگذاری و تحلیل داده‌ها نیز صورت می‌گرفت تا روایت‌ها معنایی شود و اطلاعات به‌دست‌آمده از مصاحبه‌های قبلی به‌عنوان مبنا برای مصاحبه‌های بعدی استفاده شد. مصاحبه‌ها در تاریخ (آذر ماه) انجام پذیرفت و هر مصاحبه تقریباً بین (۳۰ الی ۹۰) دقیقه به طول انجامید. مصاحبه‌ها تقریباً تا جایی که امکان دستیابی به داده‌های جدید دیگر فراهم نبود، ادامه یافت.

پس از شناسایی مؤلفه‌های مطرح‌شده هریک از آن‌ها در قالب پرسش‌نامه منعکس شد و در میان جامعه نمونه توزیع شد و در دو مرحله موافقت آن‌ها نسبت به عوامل استخراج شده مورد بررسی قرار گرفته شد و در نهایت با استفاده از مدل سلسله‌مراتبی (ایان پی) به بررسی بیش‌ترین و کم‌ترین میزان اهمیت هریک از مؤلفه‌ها پرداخته شد. جامعه آماری در پژوهش حاضر نیز شامل متخصصان و نخبگان در حوزه خلاقیت شهری و امنیت پایدار است. به‌منظور گردآوری جامعه نمونه از روش نمونه‌گیری هدفمند صورت گرفت، که در نهایت تعداد (۱۵) نفر به‌عنوان جامعه نمونه انتخاب شد.

قلمرو پژوهش

چابهار در منتهی‌الیه جنوب شرقی ایران در کنار آب‌های گرم عمان، در ۶۰ درجه و ۳۷ دقیقه طول شرقی و ۲۵ درجه و ۱۷ دقیقه عرض شمالی واقع شده است (شکل شماره دو). از شمال به شهرستان‌های سرباز و قصر قند از جنوب به دریای عمان از شرق به پاکستان و از غرب به شهرستان کنارک محدود می‌شود (کریمیان‌بستانی و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۳۴). علاوه‌بر مرکز شهرستان چابهار و مرکز بخش دشتیاری (شهر نگور)، شهر کنارک در این منطقه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (میهن‌خواه و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۱۶). طبق سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، جمعیت شهر چابهار ۱۰۶۷۳۹ نفر است (سازمان آمار کشور، ۱۳۹۵).

شکل شماره ۲: موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه در تقسیمات سیاسی کشور و شهرستان، منبع: نگارنده‌گان، ۱۴۰۲

یافته‌ها

شناسایی مؤلفه‌های شهر خلاق در دستیابی به امنیت پایدار در شهر چابهار: به‌منظور شناسایی مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار؛

پس از بیان روایت‌ها و مصاحبه‌های صورت‌گرفته با ۱۵ نفر از متخصصان، داده‌های حاصل با روش تحلیل مضمون و با نرم‌افزار مکس کیودی ای تحلیل شد. مضامین استخراجی از این داده‌ها در جدول شماره یک آورده شده است:

جدول شماره ۱: شناسایی مؤلفه‌های شهر خلاق در دست‌یابی به امنیت پایدار

مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	شماره روایت‌کنندگان
توسعه الگوهای زیست‌محیطی	حفاظت از ساکنین محلی در برابر تهدیدات کوتاه و بلندمدت طبیعی، دسترسی به آب پاکیزه در امنیت ساکنین چابهار، دسترسی به هوای پاک و سالم در راستای امنیت جسمی ساکنین، کیفیت فضاهای سبز و تفریحی	روایت‌های ۱ تا ۱۵
توسعه الگوهای اقتصادی	پویا شدن فضاهای شهر چابهار برای توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی در سطح محلی، توسعه فضاهای شهری برای توسعه سرمایه‌گذاری دولتی، ایجاد فرصت‌های شغلی در تأمین امنیت مالی ساکنین محلی، ایجاد شغل مولد، امنیت مالی و اطمینان از درآمد ساکنین محلی، عدالت اقتصادی در مناطق شهری چابهار، ایجاد و برنامه‌ریزی در راستای سیاست‌های رفاهی و درآمدی ساکنین محلی، سامان‌دهی وضعیت اقتصادی ساکنین محلی، توسعه گردش‌گری و کسب‌وکارهای مربوط به آن، توسعه مراکز اقامتی و تفریحی در راستای امنیت اقتصادی ساکنین محلی	روایت‌های ۲ تا ۱۲
توسعه الگوهای سیاسی	ایجاد قوانین در توسعه امنیت شهر چابهار، توسعه سیاست عمومی یکپارچه در شهر چابهار، افزایش مشارکت و پاسخ‌گویی مدیران در سازمان‌های مرتبط، توسعه حقوق و قدرت مشروع، انسجام سازمانی، همکاری و هماهنگی در بین سازمان‌ها، ثبات مدیریتی و سیاسی، شفافیت امورات و تصمیمات، شایسته‌سالاری مدیران، ثبات در راهبردها و سیاست‌ها، اجرای قوانین سودمند و کیفی، از بین رفتن رانت	روایت‌های ۱ تا ۱۵
توسعه الگوهای فناورانه‌ای	استفاده از فناوری مناسب در ایجاد امنیت فضاهای شهری، توسعه سیستم حمل و نقل کارآمد، تعبیه ساختمان‌های پایدار با استفاده از مصالح بااستحکام، بهره‌گیری از دوربین‌های مداربسته در فضاهای متروکه شهری، افزایش نرم‌افزارهای ارتباطی بین مدیران و ساکنین محلی	روایت‌های ۱، ۲، ۴، ۵، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵
توسعه الگوهای کیفیت	ایجاد محیط‌های جذاب برای گروه‌های مختلف سنی، تعادل در فاصله کیفیت زندگی بین گروه‌های مختلف اجتماعی چابهار، کاهش عوامل تهدیدکننده امنیت شهری از جمله: فضاهای بی‌دفاع و محلات ناامن، توسعه در امکانات امنیتی و آرامش از جمله روشنایی محلات، تابلوهای تبلیغاتی، ایجاد سطل زباله، ایجاد امنیت در	روایت‌های ۱، ۲، ۵، ۷، ۸، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵

مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	شماره روایت‌کنندگان
	پل‌های زیرگذر برای زنان در هنگام تردد در سطح شهر، مصون بودن جامعه شهری چابهار از خشونت و دوری از جرم و جنایت	
توسعه الگوهای اجتماعی - فرهنگی	توسعه و حفاظت از مردم در برابر روابط و ارزش‌های سنتی جامعه محلی، امنیت جمعی و احترام فرهنگی، کاهش تهدید در برابر گروهک‌های تروریستی، جلوگیری از خشونت‌های قومی و قبیله‌ای، توسعه مشارکت بین ساکنین محلی، توسعه مراکز بهداشتی در ایجاد امنیت جسمی، توسعه مراکز آموزشی، توسعه در حس هویت و تعلق اجتماعی بین ساکنین محلی، ایجاد اعتماد اجتماعی، توسعه تعاون و همیاری	روایت‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴
توسعه الگوهای نوآوری	افزایش واحدهای تحقیق و توسعه در راستای توسعه امنیت پایدار، هم‌اندیشی متخصصان و نخبگان با مدیران شهری در راستای توسعه شاخص‌های خلاق با تأکید بر امنیت، افزایش فعالیت‌ها و پروژه‌های مرتبط با خلاقیت شهری و امنیت پایدار	روایت‌های ۱ تا ۱۵

منبع: پژوهش‌گران، ۱۴۰۲

همان‌طور که در جدول شماره یک نشان می‌دهد، تحلیل روایت‌های متخصصان، در خصوص مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار، ۷ مضمون سازمان‌دهنده شامل (توسعه الگوهای زیست‌محیطی، توسعه الگوهای اقتصادی، توسعه الگوهای سیاسی، توسعه الگوهای فناوریانه‌ای، توسعه الگوهای کیفیت زندگی، توسعه الگوهای اجتماعی-فرهنگی و نوآوری) و ۵۴ مضامین پایه را نشان داده است. سپس به‌منظور میزان موافقت متخصصان نسبت به هر یک از مؤلفه‌های مطرح شده، از روش دلفی استفاده شد. بر این اساس؛ خبرگان از طریق متغیرهای کلامی (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد)، میزان موافقت خود را اظهار کردند، از آن‌جا که خصوصیات متفاوت افراد با تعابیر ذهنی آن‌ها نسبت به متغیرهای کیفی تأثیرگذار است، بنابراین با تعریف دامنه متغیرهای کیفی، خبرگان با ذهنیت یکسان به پرسش‌ها پاسخ می‌دهند. این مؤلفه‌ها به شکل اعداد فازی مثلثی و اعداد فازی قطعی شده تعریف شدند. در این راستا، در ابتدا بعد از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها؛ تعداد پاسخ‌های داده‌شده به هر مؤلفه مورد شمارش و بررسی قرار گرفت که در

نظرسنجی مرحله اول و دوم نتایج شمارش پاسخ‌های داده‌شده در جدول شماره دو مطرح شده است.

جدول شماره ۲: نتایج شمارش پاسخ‌های مرحله اول و دوم نظرسنجی

مؤلفه	مراحل	فراوانی و درصد	خیلی زیاد	زیاد	متوسط کم	خیلی کم
توسعه الگوهای زیست‌محیطی	مرحله اول	فراوانی	۱۰	۴	۱	-
		درصد	۶۶/۶۶	۲۶/۶۶	۶/۶۶	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۱	۴	-	-
		درصد	۷۳/۳۳	۲۴/۶۶	-	-
توسعه الگوهای اقتصادی	مرحله اول	فراوانی	۹	۵	۱	-
		درصد	۶۰/۰۰	۳۳/۳۳	۶/۶۶	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۰	۵	-	-
		درصد	۶۶/۶۶	۳۳/۳۳	-	-
توسعه الگوهای سیاسی	مرحله اول	فراوانی	۸	۴	۳	-
		درصد	۵۳/۳۳	۲۶/۶۶	۲۰/۰۰	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۰	۴	۱	-
		درصد	۶۶/۶۶	۲۶/۶۶	۶/۶۶	-
توسعه الگوهای فناورانه‌ای	مرحله اول	فراوانی	۱۱	۴	-	-
		درصد	۷۳/۳۳	۲۶/۶۶	-	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۲	۳	-	-
		درصد	۸۰/۰۰	۲۰/۰۰	-	-
توسعه الگوهای کیفیت زندگی	مرحله اول	فراوانی	۱۰	۳	۲	-
		درصد	۶۶/۶۶	۲۶/۶۶	۱۳/۳۳	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۲	۲	۱	-
		درصد	۸۰/۰۰	۱۳/۳۳	۶/۶۶	-
توسعه الگوهای اجتماعی-فرهنگی	مرحله اول	فراوانی	۱۰	۲	۳	-
		درصد	۶۶/۶۶	۱۳/۳۳	۲۶/۶۶	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۱	۴	-	-
		درصد	۷۳/۳۳	۲۶/۶۶	-	-
توسعه الگوهای نوآوری	مرحله اول	فراوانی	۱۴	۱	-	-
		درصد	۹۳/۳۳	۶/۶۶	-	-
	مرحله دوم	فراوانی	۱۵	-	-	-
		درصد	۱۰۰/۰۰	-	-	-

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲

پژوهشنامه جغرافیای انتظامی
سال ۱۲، شماره ۴۵، بهار ۱۴۰۳

روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار (مورد مطالعه: شهر چابهار)
شه‌بخش رئیس، حسین ملاشاهی، غلامرضا میری

مطابق جدول شماره دو، بیش‌ترین تعداد پاسخ‌گویان در گزینه‌های (خیلی زیاد و زیاد) است. در این بین، با انجام نظرسنجی در هر دو مرحله، لازم است که اختلاف میان میانگین فازی‌زدایی شده (مقدار کریسپ) مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار چابهار مورد بررسی قرار گیرد که نتایج نشان داد، با توجه به نظرات ارائه‌شده در مرحله اول و مقایسه آن با نتایج مرحله دوم، چنان‌چه اختلاف میانگین فازی‌زدایی شده در دو مرحله کمتر از آستانه ۰/۱ باشد، فرایند نظرسنجی متوقف می‌شود. بر این اساس، مقدار کریسپ مرحله اول (۰/۵۶۶)، مقدار کریسپ مرحله دوم (۰/۵۷۵)، که اختلاف مقدار کریسپ (۰/۰۰۹) محاسبه شد که اختلاف میانگین فازی‌زدایی‌شده نظر خبرگان در دو مرحله از حد آستانه کمتر است، بنابراین خبرگان در خصوص مؤلفه‌های شناسایی‌شده به اجماع رسیدند و نظرسنجی در این مرحله به اتمام رسیده و نیازی به ادامه این روش وجود ندارد.

در ادامه نیز با استفاده از مدل (ایان پی)، به بررسی و اولویت‌بندی هریک از مؤلفه‌ها پرداخته شد. نتایج به شرح جدول شماره سه است.

جدول شماره ۳: ماتریس مقایسه زوجی و وزن خوشه‌ها

مؤلفه	وزن عمومی	وزن خوشه‌ها	وزن نهایی	وزن متوسط
توسعه الگوهای زیست‌محیطی	۰/۰۷۱	۰/۱۵۳	۰/۰۲۰	۰/۰۱۸
توسعه الگوهای اقتصادی	۰/۱۱۳	۰/۲۷۶	۰/۰۳۱	۰/۰۸۹
توسعه الگوهای سیاسی	۰/۰۹۸	۰/۱۹۸	۰/۰۲۷	۰/۰۳۲
توسعه الگوهای فناورانه‌ای	۰/۰۶۵	۰/۱۴۴	۰/۰۱۹	۰/۰۱۵
توسعه الگوهای کیفیت زندگی	۰/۰۷۲	۰/۱۵۵	۰/۰۲۱	۰/۰۱۹
توسعه الگوهای اجتماعی-فرهنگی	۰/۰۸۱	۰/۱۷۸	۰/۰۲۵	۰/۰۲۶
توسعه الگوهای نوآوری	۰/۰۹۴	۰/۱۹۲	۰/۰۲۴	۰/۰۷۸

منبع: پژوهش‌گران، ۱۴۰۲

شکل شماره ۳: اولویت‌بندی مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار، منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده در جدول شماره سه و شکل شماره سه، مؤلفه توسعه الگوهای اقتصادی با وزن نهایی $0/031$ ، بیش‌ترین میزان و سایر مؤلفه‌ها از جمله: توسعه الگوهای سیاسی با مقدار وزن $0/027$ ، توسعه الگوهای اجتماعی-فرهنگی با مقدار وزن $0/025$ ، توسعه الگوهای نوآوری با مقدار وزن $0/024$ ، توسعه الگوهای کیفیت زندگی با مقدار وزن $0/021$ ، توسعه الگوهای زیست‌محیطی با مقدار وزن $0/020$ ، توسعه الگوهای فناورانه‌ای با مقدار وزن $0/019$ ، به‌ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه ساختار کالبدی و فضایی شهرها به‌عنوان پیچیده‌ترین زیستگاه‌های بشری نقش بسیاری در تأمین و ایجاد حس امنیت دارند و برنامه‌ریزان و طراحان و مدیران شهری نیازمند استفاده از روش‌های نوین برای تسهیل و تدقیق تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و اجرایی به‌منظور ارتقاء حس امنیت اجتماعی دارند. از جمله مهم‌ترین رویکردهای چند دهه گذشته برای ایجاد امنیت پایدار در فضاهای شهری، رویکرد شهر خلاق است. شهرهای خلاق به‌عنوان مراکز نوآوری، خلاقیت و تبدیل ایده به ثروت شناخته می‌شوند. از آن‌جا که ایده و نوآوری، عناصر اصلی رقابتی در عصر جهانی‌شدن هستند، داشتن شهر خلاق، آرمان هر جامعه‌ای به‌شمار می‌آید. از این‌رو شهر نیازمند

دانش جامع، مدیریت یکپارچه شهری و مشارکت شهروندان جهت افزایش امنیت و هستند که هر سه با ایجاد شهر خلاق در دسترس است.

پژوهش حاضر با هدف بررسی روایت‌نگاری مؤلفه‌های شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار در شهر چابهار انجام شده است. در این راستا نتایج نشان داد، مضامین سازمان‌دهنده از جمله: (توسعه الگوهای زیست‌محیطی، توسعه الگوهای اقتصادی، توسعه الگوهای سیاسی، توسعه الگوهای فناورانه‌ای، توسعه الگوهای کیفیت زندگی، توسعه الگوهای اجتماعی- فرهنگی و نوآوری) و ۵۴ مضامین پایه از دل روایت‌های متخصصان شناسایی شد، که در ادامه نیز با استفاده از روش دلفی در دو مرحله نظرسنجی مؤلفه‌های مطرح‌شده از سوی متخصصان مورد تأیید قرار گرفته شد. در نهایت نتایج رتبه‌بندی نیز حاکی از آن را دارد، مؤلفه توسعه الگوهای اقتصادی با مقدار وزن ۰/۰۳۱ بیش‌ترین رتبه و سایر مؤلفه‌ها در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

مطابق روایت‌های صورت‌گرفته، امنیت به‌عنوان شرط حیات انسانی از حقوق طبیعی و مقدم انسان است، که با گسترش شهرنشینی و فضاهاى شهری به‌گونه‌ای که بیش از نیمی از جمعیت کره زمین در شهرها زندگی می‌کنند، مورد توجه اهمیت قرار گرفته است. در این بین، رسیدن به امنیت اقتصادی رابطه مستقیمی با حرکت آن شهر برای رسیدن به شهر خلاق دارد. هدف از ایجاد شهر خلاق چابهار، پویا کردن فضاهاى شهری در راستای توسعه اقتصادی و اشتغال ساکنین محلی است. بر این اساس لازم است برای دستیابی به توسعه الگوهای اقتصادی در شهر چابهار، فرصت‌های شغلی در تأمین امنیت مالی ساکنین محلی فراهم شود، و با ایجاد شغل مولد، امنیت مالی و اطمینان از درآمد ساکنین محلی، ایجاد برنامه‌ریزی در راستای سیاست‌های رفاهی و درآمدی ساکنین محلی، عدالت اقتصادی در مناطق شهری چابهار فراهم شود. دیگر مؤلفه با اهمیت، توسعه الگوهای سیاسی در شهر چابهار است. در این بین، سیاست عمومی یکپارچه در شهر چابهار و قوانین استاندارد و مناسب در توسعه امنیت شهر بسیار لازم و ضروری است. هم‌چنین تأکید بر آن است که

حقوق و قدرت مشروع سازمان‌ها در شهر خلاق چابهار برای دستیابی به امنیت پایدار مشخص شود. در این راستا، انسجام سازمانی و همکاری در بین آن‌ها از شروط اساسی در دستیابی به امنیت شهری است، چرا که به دلیل توسعه نامتمرکز و رویکرد بالا به پایین، ثبات مدیریتی و سیاسی و شفافیت امورات و تصمیمات مربوط به شهر بسیار کم‌رنگ است.

از ابعاد دیگر امنیت پایدار، بُعد اجتماعی و فرهنگی است که با مؤلفه‌های شهر خلاق نیز ارتباط مستقیم دارد. بر این اساس از سوی روایت‌کنندگان توسعه و حفاظت از مردم در برابر روابط و ارزش‌های سنتی جامعه محلی، امنیت جمعی و جلوگیری از گروهک‌های تروریستی در فضاهای شهر چابهار لازم و ضروری است. هم‌چنین یکی از موارد بسیار بحث برانگیز، مشارکت جوامع محلی در شهر خلاق در راستای دستیابی به امنیت پایدار است. بر این اساس، تا زمانی که مشارکت دوسویه بین ساکنین محلی و مدیران مرتبط با سازمان‌های شهری محقق نشود، اعتماد اجتماعی شکل نمی‌گیرد. از دیگر مضامین پایه در مؤلفه توسعه الگوهای اجتماعی-فرهنگی، توسعه مراکز بهداشتی و آموزشی است، که هسته اصلی زندگی شهروندان را شامل می‌شود و نتیجه آن شکل‌گیری رفاه و آسایش و حفظ کرامت انسانی است. چابهار هر چند به دلیل برخورداری از دانشگاه‌ها و مراکز علمی متعدد می‌تواند تولیدکننده دانش و آموزش طبقه خلاق باشد ولی به دلیل عدم وجود زمینه‌های جذب این سرمایه‌های انسانی با مشکل مواجه بوده است از سوی دیگر با توجه به این که در سال‌های گذشته رشد طبقه خلاق در کشور ما و شهر چابهار بدون توجه و در راستای امنیت بوده، لازم است واحدهای تحقیق و توسعه با هم‌اندیشی متخصصان و نخبگان و هم‌چنین مدیران شهری در راستای امنیت پایدار محقق شود و با افزایش فعالیت‌ها و پروژه‌های مرتبط با خلاقیت شهری و امنیت، شهر چابهار را به سمت پایداری مطلوب رساند.

هم‌چنین قابل ذکر است، شکل‌گیری امنیت پایدار شهری چابهار به‌عنوان یک مفهوم پیچیده و سیستمی نیازمند توجه به توسعه الگوهای کیفیت زندگی است، در این راستا؛ لازم است محیط‌های جذاب برای گروه‌های مختلف سنی تعبیه شود

و تعادل در فاصله کیفیت زندگی بین گروه‌های مختلف اجتماعی چابهار اتخاذ شود. همچنین لازم و ضروری است که عوامل تهدیدکننده امنیت شهری شامل: فضاهای بی‌دفاع و محلات ناامن از سوی مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و همکاری لازم را در امکانات امنیتی و آرامش از جمله روشنایی فضاهای شهری اعمال کنند. یکی از موارد بسیار با اهمیت در این زمینه؛ ایجاد آرامش برای زنان چابهار است، زنان هنگام تردد در سطح شهر، اغلب احساس ناامنی می‌کنند. پل‌های زیرگذر یکی از مکان‌های ترس و رعب بسیاری زنان است. پیاده‌روها در سطح شهر ناهموارند، بنابراین لازم است با ایجاد نور و روشنایی ارتکاب جرم را در شهر کاهش داد و فضاهای بی‌دفاع شهری به بوستان‌ها و پارک‌های شهری تبدیل شود. به‌دنبال آن، امروزه خلاقیت در شهر به عنصر بسیار مهمی در برنامه‌ریزی شهری چابهار است، که ظهور این ایده در ساده‌ترین شکل به منزله مرحله متمایزی در توسعه فناوریانه است. بر این اساس استفاده از فناوری مناسب در ایجاد امنیت فضاهای شهری، توسعه سیستم حمل‌ونقل کارآمد در بخش خصوصی و عمومی، تعبیه ساختمان‌های پایدار با استفاده از مصالح با استحکام، بهره‌گیری از دوربین‌های مداربسته در فضاهای متروکه شهری لازم و ضروری است. در نهایت امنیت زیست‌محیطی با مضامین پایه از جمله: حفاظت از ساکنین محلی در برابر تهدیدات کوتاه و بلندمدت طبیعی، دسترسی به آب پاکیزه در امنیت ساکنین چابهار، دسترسی به هوای پاک و سالم در راستای امنیت جسمی ساکنین، کیفیت فضاهای سبز و تفریحی، شناسایی شد.

در نهایت با توجه به موارد ذکر شده مشخص است که امنیت پایدار و شهر خلاق در شهر چابهار دارای اشتراکاتی هستند. هدف خلاقیت شهری و امنیت پایدار، رضایت شهروندان شهر چابهار و به‌تبع آن امنیت برای استان است. در این راستا، باید شهر چابهار به‌عنوان محل شکل‌گیری خلاقیت، دانایی، صنایع خلاق و نوآور و اقتصاد دانایی در یک مسیر امنیت پایدار در نظر گرفته شود. بنابراین با مؤلفه‌های شناسایی‌شده و با تأکید بر نخبگان و متخصصین برنامه‌ریزی شهری، مدیریت شهری، شهرسازان و سایر علوم مربوطه؛ سطح امنیت پایدار در فضاهای شهری چابهار فراهم می‌شود.

پیشنهادهای

- از آنجایی که نوآوری و خلاقیت بیش‌تر از سوی طبقه خلاق ارائه می‌شود. محیط شهری چابهار باید سازوکاری را ایجاد کند که تفکرات و ایده‌های خلاق امکان بروز پیدا کند تا در توسعه اجتماعی و در پی آن امنیت پایدار ایجاد شود.
- برنامه‌ریزی مراکز مدیریتی و امنیتی شهر چابهار جهت برنامهریزی و توسعه شهر با توجه به تنوع اجتماعی - فرهنگی.
- تشکیل نهادها، تشکلهای و گروههای مدنی با مرکزیت مساجد برای افزایش سرمایه اجتماعی و مشارکت شهروندان جهت افزایش امنیت پایدار.
- با توجه به این که اقتصاد با امنیت رابطه مستقیم دارد باید زمینه‌های خلاقانه جهت توسعه اقتصاد شهری (اشتغال، درآمد و...) فراهم آید.
- بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، پیشنهاد می‌شود، انجمن و اتاق‌های فکر نخبگان مدیریت شهری در چابهار برای پر کردن خلأ موجود در نظام تصمیم‌گیری و کمک به نیروهای مدیریتی تشکیل شود تا با کمک فکری به مدیران شهری در برنامه‌های اجرایی امنیت و پژوهشی پلی بین مؤلفه‌ها شهر خلاق و امنیت پایدار حاصل شود.
- توصیه می‌شود که سرمایه‌گذاری و توسعه در بخش زیرساخت‌های فناوری اطلاعات در شهر چابهار جهت تحقق ایده‌های شهروند محقق شود تا همه شهروندان چابهار به فضاهای مجازی که زمینه خلاقیت و امنیت را در بین آنها فراهم می‌کند، ایجاد شود.

سپاس‌گزاری

از اساتید راهنما و مشاور که در کمال سعه‌صدر و با حسن خلق و فروتنی، مرا در این عرصه یاری کردند، تشکر می‌کنم.

منابع

- امیرسروری، شهرزاد، و رمضانی، محمد ابراهیم (۱۴۰۲). ارزیابی توان محیط‌زیست شهر تبریز در شکل‌گیری شهر خلاق. فصلنامه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، ۲۳ (۷۰)، ۱۰۹-۱۲۴. موجود در آدرس: 10.61186/jgs.23.70.109
- امیری، سیدنورالدین، کاکی‌زاده، محمد امیر، و زمانی، علیرضا (۱۴۰۱). ارزیابی معیارهای سنجش امنیت در فضاهای شهری مطالعه موردی: محله کوتی بوشهر. پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، ۱۰ (۳۷)، ۵۳-۸۲. موجود در آدرس: 10.22034/pogra.2022.1266846.1333
- امیری، مجتبی، ذوالفقارزاده، محمدمهدی، زیاری، کرامت‌اله، و اشتری، حسن (۱۳۹۸). کاربست روش مرور سیستماتیک ادبیات در شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های شهر خلاق. پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، ۷ (۴)، ۷۰۱-۷۲۲. موجود در آدرس: 10.22059/jurbangeo.2019.248581.838
- انصاف‌جویی، کیمیا، سالاری‌پور، علی‌اکبر، و حسام، مهدی (۱۴۰۲). ارائه چارچوب برندسازی به‌منظور توسعه گردشگری در شهرهای خلاق ایرانی (مطالعه موردی: شهر خلاق موسیقی سنندج). اندیشه راهبردی شهرسازی، ۱ (۲)، ۶۱-۸۱. موجود در آدرس: 10.30479/ust.2023.18729.1120
- آزادی‌زاده، نامدار، و مهردادانش، گونا (۱۴۰۱). چالش‌های شهر خلاق از نظر منظر شهرداری پاوه. جغرافیا و روابط انسانی، ۴ (۴)، ۳۳۹-۳۶۵. موجود در آدرس: 10.22034/gahr.2021.314469.1630
- بیک‌بابایی، بشیر، و حسینی‌مطلق، جمال‌الدین (۱۴۰۲). تحلیلی بر سیاست‌گذاری شهر خلاق در استان چهارمحال و بختیاری. سیاست‌گذاری شهری و منطقه‌ای، ۲ (۵)، ۶۶-۸۴. موجود در آدرس: 20.1001.1.28210921.1402.2.1.4.4
- پیری، فاطمه، ملکی، سعید، و عابدی، زهرا (۱۴۰۰). شناسایی عوامل مؤثر بر زیست‌پذیری شهری با رویکرد مدل‌سازی ساختاری - تفسیری ISM (نمونه موردی: شهر ایلام). جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، ۱۹ (۱)، ۵۳-۸۷. موجود در آدرس: <https://doi.org/10.22067/jgrd.2021.48827.0>

- حمیدی، آرمان، سالاری‌پور، علیاکبر، و حسام، مهدی (۱۴۰۰). ارزیابی سیاست‌های مدیریت شهری در بهره‌برداری از برند شهر خلاق (مطالعه موردی: رشت). پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، ۹(۲)، ۴۳۹-۴۶۱. موجود در آدرس:
10.22059/jurbangeo.2021.314497.1412
- دارابی، مسعود (۱۴۰۲). رتبه‌بندی محلات شهر تهران با تأکید بر تحقق شهر خلاق با استفاده از نظریه ریچارد فلوریدا. مطالعات جامعه‌شناختی شهری، ۱۳(۴۶)، ۸۱-۱۰۶. موجود در آدرس:
10.30495/uss.2023.705053
- رستمی، مسلم، و رضایی اسحق‌وندی، ساره (۱۴۰۰). تحلیل شاخص‌های شهر خلاق با استفاده از مدل ساختاری تفسیری (مطالعه موردی: شهر کرمانشاه). فصلنامه مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه‌ای، ۲(۲)، ۸۲-۱۰۴. موجود در آدرس:
https://www.srds.ir/article_134560.html
- زیاری، کرامت‌الله، و حاتمی، احمد (۱۴۰۰). ارزیابی توزیع فضایی شاخص‌های خلاقیت در نظام سکونت‌گاهی استان هرمزگان. فصلنامه برنامه‌ریزی توسعه شهری و منطقه‌ای، ۶(۱۶)، ۴۹-۸۲. موجود در آدرس:
<https://doi.org/10.22054/urdp.2021.62417.1362>
- سازمان آمار کشور (۱۳۹۵). سرشماری عمومی نفوس و مسکن شهر چابهار. موجود در آدرس:
<https://amar.org.ir/>
- ساسانی، سجاد و تقی‌پور، محمدرضا، و احمدی، سیدمحمدرضا (۱۴۰۰). مطالعه شهری خلاق و بررسی شاخص‌های مؤثر در امنیت شهری، دومین همایش بین‌المللی شهر هوشمند، چالش‌ها و راهبردها، شیراز. موجود در آدرس:
<https://civilica.com/doc/1411597>
- سعیدی، امید، و پیوند، ندا (۱۳۹۸). تحلیل مؤلفه‌های شهر خلاق در شهر اهواز (مطالعه موردی: محلات منطقه چهار شهرداری). مهندسی جغرافیایی سرزمین، ۳(۵)، ۱۱۱-۱۲۵. موجود در آدرس:
https://www.jget.ir/article_93492.html

- شریفیان، ندابیگم، احمدی، فرشته، گندمکار، امیر، مسعود، محمد، و صابری، حمید (۱۴۰۰). شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های شهر خلاق گردش‌گری در شهر بابلسر. نشریه گردش‌گری شهری، ۸(۴)، ۱۲۹-۱۶۸. موجود در آدرس: 10.22059/jut.2021.313994.857
- صالحی‌ابر، خدیجه، محمدزاده، پرویز، و بهبودی، داود (۱۴۰۰). رتبه‌بندی زمینه‌های شبکه شهرهای خلاق یونسکو برای شهر تبریز. جغرافیا و توسعه فضای شهری، ۸(۲)، ۱۲۳-۱۴۱. موجود در آدرس: <https://doi.org/10.22067/jgusd.2022.69744.1030>
- طهماسبی‌مقدم، حسین، پیری عیسی، رسول‌زاده زهرا، و واعظ لیواری، مهناز (۱۴۰۲). تحلیل فضایی تحقق شاخص‌های شهر خلاق در محلات شهری (مورد مطالعه: شهر زنجان). نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، ۲۳(۷۰)، ۱۷۷-۱۹۴. موجود در آدرس: 10.61186/jgs.23.70.177
- عظیمی، نورالدین، رضایی آدریانی، سهیلا، و احمدی، حسن (۱۳۹۷). نقش فضا و کالبد در تحقق شهر خلاق ایرانی - اسلامی. دانش شهرسازی، ۲(۱)، ۵۷-۷۰. موجود در آدرس: 10.22124/upk.2018.9603.1050
- علی‌اکبری، اسماعیل، طالش، مصطفی، و جعفر کریمی، اشکان (۱۴۰۰). تحلیل تطبیقی عوامل مؤثر بر امنیت کالبدی - فضایی مناطق ۶، ۱۰ و ۱۲ کلان‌شهر تهران با بهره‌گیری از روش‌های آراس و واسپاس. پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، ۹(۳۵)، ۱-۲۶. موجود در آدرس: 10.22034/pogra.2021.209866.1294
- غلامی، افسانه، اسدی، روح‌اله، و حیدری تاشه‌کبود، اکبر (۱۴۰۲). سناریوهای تحقق شهر خلاق در شهر مشهد با تأکید بر شاخص کیفیت زندگی. جغرافیا و توسعه فضای شهری، ۱۰(۲)، ۵۷-۷۴. موجود در آدرس: <https://doi.org/10.22067/jgusd.2022.72417.1103>
- فوادیان، مصطفی، کرکه‌آبادی، زینب، و کامیابی، سعید (۱۴۰۰). تحلیل جایگاه شاخص‌های شهر خلاق در راستای برندسازی و دستیابی به توسعه پایدار شهری (مورد مطالعه: شهر دامغان). مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی، ۲(۱)، ۱۲۷-۱۴۲. موجود در آدرس: 10.22067/jgusd.2022.72417.1103

10.52547/gsma.2.1.127

- قربانیان تبریزی، محمدرضا، پورمحمدی، دکتر محمدرضا، و حسین‌زاده دلیر، کریم (۱۴۰۲). تبیین الگوهای شکل‌گیری شهر خلاق با تأکید بر نقش فضاهای عمومی. جغرافیا و برنامه‌ریزی، ۲۷(۸۴)، ۱۱۱-۱۲۰. موجود در آدرس: <https://doi.org/10.22034/gp.2023.10841>
- قربانی‌پارام، افشین (۱۴۰۲). ارتباط سنجی شاخص‌های مؤثر در معماری شهر خلاق با توسعه پایدار شهری و منطقه‌ای (مورد مطالعه: شهر کرمان). جغرافیا و آینده‌پژوهی منطقه‌ای، ۱(۱)، ۳۳-۴۶. موجود در آدرس: [10.30466/grfs.2023.121357](https://doi.org/10.30466/grfs.2023.121357)
- کریمیان‌بستانی، مریم، میر، مهیار، و شهرکی، داود (۱۳۹۹). نقش چابهار و منطقه ویژه اقتصادی آن در توسعه سکونتگاه‌های پیراشهری. توسعه فضاهای پیراشهری، ۲(۲)، ۱۲۹-۱۴۲. موجود در آدرس: [20.1001.1.26764164.1399.2.2.8.7](https://doi.org/10.1001.1.26764164.1399.2.2.8.7)
- لطفی، صدیقه، و عباسی، سمیه (۱۴۰۰). تحلیل تحقق‌پذیری شهر خلاق در شهرهای میانی. مورد مطالعه: شهر ساری. مجله آمایش جغرافیایی فضا، ۱۱(۴۰)، ۱۹-۴۰. موجود در آدرس: [10.30488/gps.2021.140326.2834](https://doi.org/10.30488/gps.2021.140326.2834)
- ملامیرزایی، راضیه، و سجادزاده، حسن (۱۴۰۱). تبیین چارچوب توسعه هسته‌های تاریخی شهری با رویکرد شهر خلاق نمونه‌موردی: هسته تاریخی شهر همدان. جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، ۳۳(۲)، ۱۳۷-۱۴۶. موجود در آدرس: [10.22108/gep.2022.132572.1490](https://doi.org/10.22108/gep.2022.132572.1490)
- موسوی، سیدعلی، بیک محمدی، حسن، و صرامی، حسین (۱۴۰۲). تحلیل قابلیت‌های شهر خلاق اصفهان جهت گردشگری فرهنگی. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، ۱۴(۵۲)، ۱۴۱-۱۵۶. موجود در آدرس: [10.30495/jupm.2021.26406.3685](https://doi.org/10.30495/jupm.2021.26406.3685)
- مومنی‌اننجار، آرزو، میرغلامی، مرتضی، و بلالی اسکویی، آریتا (۱۴۰۲). فراتحلیل کمی و کیفی مقالات پژوهشی در حوزه شهر خلاق در کلان‌شهر تهران. فصلنامه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، ۲۳(۷۰)، ۴۵۵-۴۸۶. موجود در آدرس: [10.61186/jgs.23.70.455](https://doi.org/10.61186/jgs.23.70.455)

- میرغروی، معصومه، صمدزاده، رسول، و معصومی، محمدتقی (۱۴۰۰). سطح‌بندی مناطق شهر رشت بر اساس مؤلفه‌های شهر خلاق. فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری چشم‌انداز زاگرس، ۱۳(۴۹)، ۸۹-۱۱۱. موجود در آدرس:
<https://sanad.iau.ir/Journal/zagros/Article/937897>
- میهن‌خواه، عبدالمجید، حافظ‌رضازاده، معصومه، و انوری، محمودرضا (۱۴۰۲). ارزیابی اثرات مناطق آزاد تجاری- صنعتی بر توسعه شاخص‌های اجتماعی (رفاه و امنیت) در مناطق شهری (مطالعه موردی: شهر چابهار). فصلنامه آینده‌پژوهی شهری، ۳(۱)، ۱۱۰-۱۲۷. موجود در آدرس:
10.30495/uf.2023.1977419.1083
- نورائی، همایون، و سراییان، سحر (۱۴۰۱). مقایسه تطبیقی شهرهای شهرستان فلاورجان بر مبنای رویکرد شهر خلاق به منظور جذب گردشگر. فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۱۲(۴۹)، ۳۹۵-۴۱۰. موجود در آدرس:
10.22034/jgeoq.2022.134259
- Boix, R. Lazzeretti, L. Hervàs. J.L, De Miguel, B. (2011). Creative clusters in Europe: a micro data, ERSa conference papers, European Regional Science Association: New Challenges for European Regions and Urban, Barcelona, Spain. Available at:
<https://ideas.repec.org/p/wi/wiwrse/ersa11p471.html>
- Chang, J. Y. (2019). State participation and artistic autonomy in creative city making, Environment and Planning A: Economy and Space, 51(1), 226-243. Available at:
<https://doi.org/10.1177/0308518X18786724>
- Deffner, A. (2011). Creative city: a new challenge of strategic urban planning, ERSa conference papers ersa11p1584, European Regional Science Association. Available at:
<https://ideas.repec.org/p/wi/wiwrse/ersa11p1584.html>
- Gutierrez-Posada, D, Kitsos, T, Nathan, M, Nuccio, M, (2023). Creative Clusters and Creative Multipliers: Evidence from UK Cities. Economic Geography, Taylor & Francis Journals, 99(1), 1-24. Available at:
<https://doi.org/10.1080/00130095.2022.2094237>
- Lavoie, C., Abdunnour, G. (2015). How to define a creative SME. IFAC-Papers Online, 48(3), 910-915. Available at:
<https://doi.org/10.1016/j.ifacol.2015.06.199>

- Margarida, R., Mário, F., (2020). Networks and performance of creative cities: A bibliometric analysis, *City, Culture and Society*, Vol. 6, 12- 24. Available at:
<https://doi.org/10.1016/j.ccs.2019.100326>
- Ovidio, M., & Cossu, A. (2017). Culture is reclaiming the creative city: The case of Macao in Milan, Italy, *City, Culture and Society*, Vol 8, 7-12. Available at:
<https://doi.org/10.1016/j.ccs.2016.04.001>
- Rugkhaman, N.T. (2021). Learn from elsewhere: A relational geography of policy learning in Bangkok's Creative District. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 53(8), 1952-1973. Available at:
<https://doi.org/10.1177/0308518X211040089>
- Scott, A. J. (2014). Beyond the creative city: cognitive-cultural capitalism and the new urbanism. *Regional Studies*, 48(4), 565-578. Available at:
<https://doi.org/10.1080/00343404.2014.891010>
- Segovia, Ch & Hervé, J, (2022). the creative city approach: origins, construction and prospects in a scenario of transition, *City, Territory and Architecture* volume 9 (29), 1-14. Available at:
[10.1186/s40410-022-00178-x](https://doi.org/10.1186/s40410-022-00178-x)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی